

II. FÜGGELÉK

a Cs—32. jelzésű utasításhoz.

U T A S Í T Á S

**az ingatlan állami vagyon törzskönyvének és
leltárának vezetésére.**

ELSŐ FEJEZET.

Általános kezelési szabályok.

1. §.

A pénzügyi tárca kezelése alatt álló, de az államkormányzat valamely ágazatának szolgálatára, vagy céljaira egészben átengedett ingatlanokat, addig, míg e rendeltetésük tart, az a miniszter kezeli és tartja nyilván, akinek hatósága alá az illető kezelési ág tartozik.

E rendeltetésük megszűntével az ingatlanok minden kártérítés, vagy használati bér nélkül a pénzügyminiszter kezelésébe visszaadandók.

2. §.

Ha a kincstári épületnek csak egyes részei adatnak át használatul más minisztérium ügykörébe tartozó ágazatnak, az épület kezelése továbbra is az átadó miniszternél marad; azonban az épület fenntartási és átalakítási költségek és egyéb terhek az illető tárcák által a használat arányában közösen viselendők.

3. §.

Az állami épületek, vagy azok egyes részeinek bérbeadása folytán befolyó haszonbérek ama ágazat bevételeit képezik, a melynek leltárába az illető épületek tartoznak.

Állami épületekben elhelyezett hivatalok után, még az esetben sem fizetendő házbér, ha az épület más ágazat által használtatik, mint a melynek céljára eredetileg rendelve volt.

Ez alól a szabály alól kivételt csak azok az épületek képeznek, a melyek jövedelmének hovafordítása iránt valamely törvény külön és határozottan intézkedik.

4. §.

Az állam tulajdonát képező ingatlanok **mindenkor leltár mellett veendők, illetve adandók át; s akár államköltségen szerezettek be, akár ajándékozás, vagy más forrásból (pl. alapokból) jutottak az állam tulajdonába, leltári elszámolás tárgyát képezik, s az ingatlan állami vagyon törzskönyvébe, valamint az ingatlan vagyonleltárba felveendők.**

Ugyanez az eljárás követendő azokra az ingatlanokra nézve is, a melyek a kincs-

tári követelések behajtása alkalmával, az államkincstár által, árverés útján megvételnek.

5. §.

Az állami számvitelt szabályozó 1897. évi XX. t.-c. 38. §-ának ama rendelkezése, mely az állam nevében szerződéseket csak nyilvános verseny útján enged megkötni, a jelen szakaszban foglalt kivételekkel az építkezési, vagy egyéb ingatlan vállalati szerződésekre nézve is irányadó.

6. §.

Az ingatlan állami vagyon elidegenítése csak külön felhatalmazó törvény alapján történhetik meg.

Kivételt képez oly ingatlan elidegenítése, vagy kicserélése, a mely az állam valamely követelésének biztosítása érdekében, vagy pedig kisajátítás alkalmával szerzettetett meg. Ily ingatlan elidegenítése (eladása, a volt tulajdonosnak leendő visszaadása stb.) felett a **pénzügyminiszter saját** hatáskörében és felelősségére intézkedhetik.

7. §.

Az állami épületek, amennyiben azokat maga az állam használja, tűzkár ellen rendszerint nem biztosítandók; ellenben a bérbeadott, vagy örökáron eladott épületeknek tűzkár elleni biztosítására úgy a bérlő, mint a vevő szerződésileg kötelezendő. Önként értetődik, hogy az eladott épületeknél ez a kötelezettség csak a vételár teljes befizetéséig terjed.

8. §.

Az állami vagyon igazgatására, kezelésére, elszámolására és ellenőrzésére hivatott alkalmazottak, sem közvetve, sem közvetlenül nem vehetnek részt oly üzletekben, adásvételekben, bérletekben s általában vállalatokban, a melyek hivatalos ügykezelésükkel összefüggésben vannak.

Ez alól a szabály alól kivételnek azok a lakházak, vagy lakások, az azokhoz netalán tartozó házi kertekkel, földterületekkel stb. együtt, a melyek természetbeni lakásokul kijelölve **nincsenek**, s ennél fogva a pénzügyminisztérium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok 74. és 128. §§-ai értelmében állami alkalmazottaknak is bérbeadhatók.

MÁSODIK FEJEZET.

Az ingatlan állami vagyon törzskönyve.

9. §.

Az államvagyon kezelési módjának tüzetes megítélése és a kezelésnek megfelelő ellenőrzés végett szükséges, hogy a kormány azon törvényes eszköznek birtokában legyen, mely a vagyonnak **álladékaról, berendezéséről, felszereléséről, kezelési módjáról, a birtoklással összekötött jogokról és terhekről** mindenkor szükséges felvilágosítást adjon; minélfogva az állam ingatlan vagyonáról hivatalonként, kezelési ágazatonként és községenként az A. alatti minta szerint törzskönyv vezetendő.

Ennek célja a vagyon lényeges ismerető jeleit, valamint mindenkor álladékat és értékét rokon természetű, egy számadási ághoz tartozó csoportokban birtoktestenként tagolva, részletesen és hiven feltüntetni.

Ennélfogva szükséges, hogy minden előforduló változás a törzskönyv vezetésével megbízott hivatallal vagy közeggel esetről-esetre közöltessék.

Ez a törzskönyv kezelési ágazatonként egy füzetbe összefoglalható.

10. §.

Az ingatlan állami vagyon törzskönyve három részből áll:

- a) tulajdonképeni törzskönyvből;
- b) részletes leírásból;
- c) térképekből, rajzokból és okmányokból.

Az A. alatti részben külön csoportok alatt nyilvántartandók:

1. az építmények,
2. a földbirtok,
3. az ingatlanhoz fűződő jogok, az ezt terhelő szolgalmak és egyéb terhek,
4. az épületek felszerelése, művek, berendezések és gépek.

A 3. alatt említettekhez értendők a birtokrendezésre vonatkozó adatok is, s a mennyiben a birtokviszonyok még rendezve nem lennének, kitüntetendő az, hogy a rendezés folytán minő kedvezmények és előnyök háramolhatnak a kir. kincstárra.

Ha az épület a pénzügyi tárcán kívül más tárca érdekében is használtatnék, egyben kitüntetendő az is, hogy a fenntartási, átalakítási stb. költségek az egyes tárcák között mily arányban osztandók meg?

Tájékoztatóul megjegyeztetik, hogy egy épületnek (lakháznak) tekintendő minden egy háztelken fekvő épület a hozzá tartozó, **ámbár külön fedél alatt lévő részével együtt.**

Ha egy telken egynél több lakház léteznék, azok mindegyike külön-külön veendő fel.

11. §.

Az ingatlan állami vagyon törzskönyvének a) alatt jelzett része a következő hasábokból áll:

1. Folyószám a bejegyzés és leírás (apadás) sorrendjére.

2. 3. 4. Darabszám szerint való megjelölése a törzskönyv illető folyó számához tartozó részletes leírásoknak, térképeknek, rajzoknak és egyéb okmányoknak.

5. A szaporodásként felvett vagy apadásba hozott ingatlan körülírása, hivatkozással a hatóság rendeletének keltére és számára.

6. Az építmény jelenlegi községi házszáma és a telekkönyvben kitüntetett házszáma.

7. 8. 9. Az építmény-, továbbá a földbirtokhitel-telekjegyzőkönyvi, helyrajzi és kataszteri telekkönyvi száma.

10.—19. Az építménynek és részeinek körülírása és mérete; a be nem épített részek térmértéke négyszögölekben és a lakrészek száma.

20. Az épületnek megállapított felépítési költsége, illetőleg becsértéke, a melyben úgy az építmény, mint a telek értéke bennfoglaltatik.

Az államköltségen szerzett ingatlanok mindenkor a teljes beszerzési (előállítási) árral, az ajándékba kapott vagyontárgyak ellenben becsértékükkel veendők fel. Más számadási ágaktól, hatóságoktól, hivataloktól vagy intézetektől átvett ingatlanok értéke gyanánt, az átadó által közölt érték veendő.

A nemes fém, kőszén- és opálbányák belértékének meghatározásánál a következők veendők alapul:

Olyan bányaműveknél, a melyek veszteséggel vagy egyes években kisebb nyereséggel műveltetnek, a belérték egyenlőnek veendő az ezekre a bányaművekre 1868. óta tett beruházások értékével, vagy az altárnák, főnyílások, főaknák hajtására tényleg kiadott összegekkel.

Olyan bányaműveknél pedig, amelyek állandóan haszonnal műveltetnek, belérték

gyanánt az 1868. óta elért nyereség egy évi átlagának 30- (30) szorosa veendő. Ha azonban ez az érték kisebb az ugyanazon idő óta tett beruházások értékénél, vagy az altárnák, főnyílások, főaknák hajtására tényleg kiadott összegeknél, akkor az utóbbi értékek veendők a bányamű belértékéül; megjegyezvén, hogy a bányamű belértékének kiszámítási módja mindig megjelölendő.

Ezekén kívül tekintetbe vehetők a már kiaknázott bányaműveknél, ahol rendszeres fejtés többé nem létezik, hanem csak az itt-ott visszamaradt ércközők fejtenek ki és amelyek esetleg haszonbér útján is értékesíthetők, a tényleges vagy lehetséges bányajog átruházási illetékek is, azaz azok az illetékek, amelyek valamely bányamű egyes részeinek vagy altárnáinak magánosoknak fejtés végett való átengedéseért fizetendők.

A bányaművek belértékeinek meghatározásánál tekintetbe vehetők továbbá:

a) az egyes bányákra vagy azok bányarészeire az utóbbi évek folyamán tett vételajánlatok, amint ez a kincstári vasércbányáknál tényleg előfordult;

b) olyan magánbányák vagy azok bányarészeinek ténylegesen előfordult eladása, amelyek az ugyanazon kerületben lévő kincstári bányaművekkel egyenlő vagy hasonló viszonyok között mivelletnek;

c) az egyik vagy másik bányaműnél bérbeadás által elért bevétel, mely esetben azonban a belérték megállapításánál nemcsak az évi bérösszeg veendő alapul, hanem azonkívül a bérlő által eléretni kívánt nyereség is, tehát a bérösszegnek legalább még 25%-a.

Egy bánya tehát, mely pl. 22.000 P-vel bérbeadatott, 825.000 P belértéket képviselne.

A számítás módja:

22.000-nek 25%-a 5.500, ennél fogva

$$22.000 + 5.500 = 27.500.$$

$$27.500 \times 30 = 825.000 \text{ P}$$

A sóbányák értékéül a „Sójövedéknek” mint egyedáruságnak utolsó három évi jövedelemátlaga alapján annak 6%-kal számított tőkéje veendő fel.

Általában véve megjegyzendő, hogy a vagyonrészek értékét meghatározhatjuk, vagy a **jövedelem**, vagy a **megszerzési ár** alapján, vagy pedig a **piaci ár** és egyéb **körülmények** tekintetbe vételével.

A jövedelem alapján becsüljük a hasznosító ingatlanokat, u. m. a földbirtokot,

bérházakat, hasznos jogokat, továbbá a bányákat.

A megszerzési ár alapján meghatározzuk a jövedelem biztosítására szolgáló vagyont, vagyis az álló tőke (alaptőke) azon részeinek értékét, amelyek nem hajtanak közvetlen jövedelmet, hanem csak eszközül szolgálnak új javak szerzésére. Ide tartoznak a gazdaság folytatására szükséges építmények, gépek, eszközök, állatok és egyéb beruházások.

A piaci ár szerint becsüljük a forgó tőke részeit, a jövedelmet képező vagyont, u. m. az árukat és termelvényeket stb.

21. Ide jegyzendő be, hogy mi alapon történt az épület becslése, illetőleg becsértékének kimutatása.

22.—23. A termő (mivelés alatt álló) és terméketlen földbirtok tértagsága katasztrális holdakban (1.600□-öl) illetőleg a törvényhozás további intézkedéseig az eddigi méreteken.

A terület megállapításánál a tagosítás alkalmából készült földkönyv, vagy a kataszteri telekkönyv veendő alapul. A törzskönyv állandósága és hitelessége szempontjából azonban szükséges, hogy az említett földkönyvek a telekkönyvvel összeegyeztessenek, s hogy minden egyes parcella fekvése, helye hiteles okmányok alapján kipuhatótassék.

Mindezek hiányában a minisztériumhoz teendő jelentés és arra hozandó határozat után a kincstári birtokok részletesen felmérendők; azokra nézve pedig, amelyek telekkönyvezve egyáltalában nincsenek, a telekkönyvi helyszínelés megejtése iránt jelentés teendő.

A részletes felmérés iránt jelentés teendő akkor is, ha a hitelteltelekkönyvben és a kataszteri telekkönyvben feltüntetett területek között feltűnő eltérés mutatkoznék.

A földbirtokok mivelési ágában beálló változások csak akkor vezetendők keresztül, ha ezek a változások a kataszteri birtokíveken s illetőleg telekkönyvben is keresztül vezetettek.

24. A földbirtoknak művelési ága pl. szántó, kaszáló, erdő stb. és osztályozása minőség szerint a kataszteri birtokív, illetőleg telekkönyv nyomán.

25. A termőképesség kimutatására nézve megjegyzendő, hogy más adatok hiányában a termőképesség azon évi termésnek átlaga szerint veendő számba, amint az az ugyanazon vidéken, s illető-

leg környéken fekvő hason minőségű telkeknél a szomszédos gazdák által saját telkük becslésére használtatik.

Az erdőbirtoknál a becslés folytán kiszámított évi fatermés veendő.

Az iparvállalatoknál következő megkülönböztetés teendő:

azoknál a vállalatoknál, amelyek egy bizonyos cél elérése végett s nem azon szándéktól létesítettek, hogy folytonosan működjenek, az évenként feldolgozni, illetőleg termelni szokott mennyiség átlaga veendő;

azoknál a vállalatoknál, amelyeknek feladata az egész éven át való működés, az a mennyiség veendő, amelyet berendezésénél fogva, pl. a rendelkezésre álló gép és munkaerő és a dolgozó gépek száma folytán évenként 300 napszámon át és csak a napi órákban való működés mellett termelhet;

azoknál a vállalatoknál, amelyek céljuknál fogva egész éven át való működésre alapítottak ugyan, mint pl. a malmok, fűrészek, de külviszonyok befolyása folytán az évnek egy részén át szünetelni kénytelenek, milyenek a vízerő által hajtott gépek, művek, a termőképeség kiszámításánál csak ama napok évenkénti átlagos száma veendő, amelyen át a gépek működésben lehetnek.

A hidak jövedelmének kiszámításánál az utolsó három évi átlag veendő alapul.

Egyébként a termelési képesség a helyi viszonyoknak megfelelő becslés és holdankénti átlagos termelési becsérték szerint számítandó.

26. Általános elvül szolgál, hogy a birtokok, nevezetesen pedig a szőlőknek és a házosztályadó alá eső ingatlanoknak értéke az évi állami adó kétszázszoros összegével;

a házbéradó és a földadó alá eső más ingatlanoknak értéke pedig az évi állami adó százszoros összegével állapítandó meg, az ingatlanok után fizetendő általános jövedelmi pótdadó és a községi adók számbavétele nélkül; ellenben a jelenleg meglevő adómentes ingatlanok értéke szabad becslés útján állapítandó meg.

Az állam által idegen területen létesített ingatlanok értéke a beruházással egyidejűleg a beruházások összegével; ellenben az állam tulajdonát képező területen idegen pénzen létesített s idővel az állam tulajdonába átszálló ingatlanok értéke, hogyha azok az ingatlanok ártérítés mel-

lett mennek át az állam tulajdonába, az ártérítés összegével, ha pedig készpénzbeli ártérítés nélkül csupán a telek szolgáltatás ellenértéke gyanánt szállnak át az államra, becsárban veendők fel az állami leltárba.

A becslés ilyenkor közvetlenül az ingatlanok leltározása előtt foganatósítandó s tekintettel arra, hogy az idegen pénzen létesített felépítmények a szolgáló telek használhatóságában és értékében is változást idéznek elő, nemcsak a felépítményekre nézve ejtendő meg, hanem a szolgáló telekre is kiterjesztendő s e kettőnek együttes értéke állapítandó meg, feltéve, hogy az állam a tulajdonába átment idegen felépítményt fenntartja s a telket eredeti állapotába vissza nem helyezi.

A becslés eredményéhez képest a szolgáló telek eredeti leltári értéke módosítandó.

Azoknak az ingatlanoknak értéke, amelyek államköltségen idegen területen létesültek, ha idővel megszűnnek az állam tulajdonát képezni azon okból, mert a terület átengedés feltételei szerint a telektulajdonos tulajdonába mennek át, vagy az idegen területről annak átadása alkalmával eltávolítandók, a fennálló kikötések értelmében az előre meghatározott idő lejártával, illetőleg ha az idő előre megállapítva nem volt, vagy ha a kitűzött cél az előre meghatározott idő lejártá előtt megszűnt, ezen cél és feltételek megszűnésével egyszerre irandó le az állami leltárból. Az ily ingatlanok értékét tehát az előre meghatározott időre felosztva évi részletekben leírni nem szükséges.

A kopár és terméketlen vidéken fekvő bányászati industriális taxás telkek értéke, amely csak addig jöhet tekintetbe, amíg a bányászat üzemben van, a viszonyok és körülmények figyelembe vételével s a m. kir. pénzügyminiszterium jóváhagyásának fenntartásával bizottságilag állapítandó meg.

Önként értendő, hogy az idők folyamán történő beruházások, vagy fogvatkozások az érték meghatározásánál tekintetbe veendők.

Megjegyzendő, hogy ha a fentebb jelzett kulcs szerint kiszámított érték a birtok valóságos értékétől feltűnően eltérne, a megfelelő érték a tényleges viszonyokhoz mérten kiszámítva a részletes leírásban kifejezésre juttatandó.

Amennyiben valamely épületrésznek

lebontása, vagy valamely gépnek s egyéb üzemi felszerelésnek hasznavehetetlensége folytán értékleírás válnék szükségessé, egyéb adat hiányában a megfelelő érték becslés útján állapítandó meg és az összértékből ennek alapján irandó le.

Mi alapon történt a földbirtok becslése? Erre a válasz a Jegyzet hasábjában adandó meg.

27. A tiszta jövedelem kitüntetése.

a) Földeknél a kataszteri birtokív szerinti tiszta jövedelem.

Önként értendő, hogy a kataszteri birtokívekben netalán még osztr. értékű forintokban kimutatott tiszta jövedelem pengő értékre átszámítva mutatandó ki.

b) Épületeknél, ha természetbeni illetményt képeznek, az illetők szabályszerű lakpénze, illetőleg ha ingyen lakás (pl. házmesteri lakás) a becslés alapján megállapított lakbér; bérházak és bérbeadott ipar üzleti épületeknél az évi házbér, illetőleg a tíz évi átlagos haszonbér, levonva ebből épületfenntartási költség fejében minden 100 P után:

a) Budapesten (Ó-Budát kivéve) 20 P-t;

b) Óbudán és az általános házbéradó alá eső helyeken 25 P-t;

c) másutt 30 P-t.

28. Az ingatlanok használati vagy kezelési módja, pl. házilag kezeltetik, bérbe van adva, természetbeni illetmény stb.

29. 30. 31. Ezekbe a hasábjokba veendő fel a beépített gépek, művek, berendezések darabszáma, munkaereje (lóerő) és az illető műnek teljes beszerzési, illetőleg előállítási költsége.

Mi alapon történt a gépek, művek, berendezések becslése? Erre a válasz a jegyzet hasábjában adandó meg.

32-ik hasáb a birtokok együttes becsértékének kimutatására szolgál.

33. Ebbe a hasábjába irandók a birtoklással összekötött és a szokás, szerződés vagy külön törvények által szentesített jogok gyakorlása, vagy a birtokra nehezedő terhek és szolgálmányok. Így pl. kegyúri, faizási, malom, halászati, vadászati jog, kegyúri terhek stb.

Ezek a jogok és terhek minden érték nélkül, csak nyilvántartás végett mutatandók ki.

Továbbá itt veendő fel mint hasznos jog azon építési költség, amelyet a pénzügy tárca, valamelyik más tárcának az ez által létesített épület után hozzájárulás fejében abból a célból fizet, hogy ebben az

épületben a pénzügyi hivataloknak valamelyike ingyen elhelyezést nyer.

34. Ebben a hasábjában jelölendő meg az a számadási ág, amely az épületfenntartási költségeket viseli.

35-ik hasábjában az a számadási ágazat jelölendő meg, amelynek vagyonleltárában ingatlan nyilvántartva lesz.

36-ik hasáb a vagyonleltár tételének kitüntetésére szolgál s végül a

37-ik hasábjába az esetleg előforduló oly észrevételek jegyzendők, amelyek sem a törzskönyv hasábjába, sem a részletes leírásba fel nem vehetők.

12. §.

Minden változás, amely időközben az ingatlan álladékaiban, értékében, valamint annak lényegét érintő, vagy azt jellemző bármilyen adatban (pl. a kezelés módjában, berendezésében, jövedelmezőségében stb.) beáll, a törzskönyvben azonnal és a legpontosabban keresztülvezetendő, hogy a törzskönyv az ingatlan mindenkor állapotának hű tükrére legyen.

Épületek csak teljes egészükben adhatók át más elszámolási ág kezelésébe; tehát egyes átadott épületrészek azoknál az ágazatoknál kezelendők, amelyeknek leltárába azok természetüknél fogva tartoznak.

13. §.

Az ingatlanoknál előforduló gyarapodás folytatólagos tételszám alatt fekete tintával, az apadás szintén folytatólag, de piros tintával vezetendő keresztül és a tárgyhasábjában hivatkozás teendő a törzskönyv ama tételére, ahol az apadásba hozott ingatlan előfordul; ha ez a keresztülvezetés rendeleti intézkedésen alapszik, a vonatkozó rendeletnek kelte és száma is bejegyzendő.

Az újonnan szerzett vagy létesített, valamint az eladott vagy más kezelési ágazatoknak átadott és a részletes törzskönyvbe felvett vagy leírt ingatlan, a történt bevezetés után azonnal, a már kimutatott birtokálladékhöz hozzáadandó, illetőleg abból leütendő oly célból, hogy a fennálló birtok mennyisége és értéke mindig fel legyen tüntetve.

Valamely épület lebontása mellett létesített új építkezésnél a régi épület értéke a telek értékével együtt irandó le és az új épület értéke szintén a telek értékével együtt veendő fel akkor, ha az új épület létesítési összköltsége már meg van állapítva.

14. §.

Az ezen utasítás szerint szerkesztett törzskönyv a birtok általános megismertetéséhez kimerítő adatokat szolgáltat ugyan, minthogy azonban a törzskönyv azokat a részletes adatokat magában nem foglalhatja, amelyek ismerete közigazgatási szempontból kívánatos, a törzskönyvhöz külön mellékletként egy részletes leírás lesz csatolandó, mely berendezésére nézve a törzskönyvben foglalt adatokkal, a birtoknak ott felsorolt osztályozásával, az ahhoz csatolt rajzokkal és okmányokkal szoros összefüggésben álljon és a törzskönyvnek kiegészítő részét képezze.

A részletes leíráshoz a törzskönyvhöz hasonló nagyságú tartós, merített papír használandó, de ez csak félrét irandó, hogy az ott felvett adatok kiegészítésére és tovább folytatására hely maradjon.

A birtokonként, t. i. az egy tagban lévő földbirtokokról vagy az ugyanazon község határában fekvő egytermészetű apróbb földrészletekről együttesen, de külön íveken szerkesztett és a törzskönyv folyószámának megfelelően számozott és tartalomjegyzékkel ellátott részletes leírások keménykötésű irattartóba helyezendők.

A részletes leírásban tüzetesen megjelölendő a birtok földrajzi leírása, politikai és földrajz szerinti fekvése, a szomszéd tulajdonosok nevei, közlekedési viszonyai, a legközelebbi vasutak, államutak, hajózható folyók, és piac távolságainak tekintetbevételével. Az éghajlati, földtani viszonyok, állat-, növény-tenyésztésre vonatkozó bővebb adatok; a birtok kimerítő története a legrégibb időktől fogva, az azokra vonatkozó kútfők vagy okmányok idézése s a fontosabbaknál egész terjedelmében való közlése által.

Továbbá itt közlendők a tagosításnak vagy birtokrendezésnek mibenléte; úgyszintén a birtokkezelésre vonatkozó adatok, ú. m. a tisztviselők, altisztek, szolgák, munkások, valamint a nyugdíjazott személyzet száma és azok osztályozása.

Közlendők a birtoklással összekötött jogok és terhek keletkezésének története.

Kimutatandó a gazdaság, vagy üzlet folytatására megkívántató forgó tőke, azaz a gazdasági vagy üzleti költségek ama része, amelyet évenként bizonyos ideig előlegezni kell, míg t. i. az évi jövedelem folyósítható lesz; valamint az az átlagos érték is, amely a mindenkor szükséges

pénzkészlet és készletben tartott termésmények, vagy gyártmányok által állandóan kötve van. Ezek ellenében kimutatandó ama termékek átlagos értéke is, amelyeket egy számadás alá tartozó ipar vagy más ág egy más számadás alá tartozó ipar vagy más ágnek megtérítés nélkül évenként kiszolgált.

Ide tartozik a birtok egyéb sajátságainak leírása, továbbá a lakosság száma, nyelve, művelődési foka, a társládák és egyéb közalapok célja és állapota, s az alapszabályok fontosabb pontjai stb.

15. §.

A törzskönyv harmadik részét a térkép és okmánytár képezi.

A rajzok a számadást amelyhez a tárgy tartozik, a tárgyat magát, annak fekvési helyét és célját megnevező felirattal és a rajzon használt jegyek magyarázatával látandók el. Minden rajzon kitüntetendő az arányító mérték is.

Minden birtokról egy átnézeti térkép készítendő. Ebbe a térképbe a birtoknak egyes csoportokra való beosztása lesz be-rajzolandó. A birtok művelési ága, ú. m. szántó, rétek, szőlő, kert; továbbá az épületek, erdők, patakok, utak st. külön színek és jelek által tüntetendők ki.

Az egyes csoportokról részletesebb térkép csak abban az esetben kívántatik, ha a birtok terjedelme végett az átnézeti térképbe a részletes adatok fel nem vehetők. Ebben az esetben egy a lényegesebb tárgyakat magában foglaló átnézeti térkép, s azonkívül a birtok csoportjairól részletes térképek készítendők.

Az épületekről alap- és homlokrajz készítendő.

Az alaprajzon nemcsak az épület és annak belső felosztása, továbbá az ahhoz tartozó telek (udvar, kert) veendő fel, hanem az ezzel a telekkel határos szomszéd épületek, udvarok, kertek, telkek, utak, patakok stb. is megjelölendők.

Azoknál az egy, vagy több emeletes épületeknél, ahol a belső felosztás, vagy használati mód emeletenként egymástól lényegesen eltér, minden egyes emelethez külön alaprajz készítendő.

Az épületekről szerkesztendő rajzok tekintet nélkül a falak vastagságára, csak vázlatosan és pedig a kőből épült házaknál piros, a fából épülteknél pedig fekete vonalakkal rajzolandók. Az építmények főrészeinek, osztályainak és helyiségeinek

méretei s amennyiben lehet azok megnevezése az alaprajzban leírandó. Az üzleti épületeknél a beépítmények, a gépek állóhelyei és az azok által elfoglalt tér alakja és mérete, a tárgy megnevezése mellett az alaprajzba felveendő.

Azokról az épületekről, amelyek történelmi, vagy művészeti szempontból különös figyelmet érdemelnek, tökéletes homlok- és alaprajzok, továbbá átmetszetek, egyes érdekesebb tárgyakról részletek készíthetők, vagy ha ilyenek már léteznének és azok lerajzolása nagyobb költséggel és sok fáradsággal járna, az eredeti rajzok sikerült fényképe is kielégítő.

Egyáltalában a rajzok a legnagyobb idő és költségmegkíméléssel készíthetők, miért is azok átlátszó vászonra vagy papírosra rajzolhatók, az utóbbi esetben azonban nagyobb tartósság végett a vékony papíron felvett rajz erősebb papírra ragasztandó.

Az épületek tervrajzára a következő megjegyzések teendők: az épület felépítési ideje, az anyag, melyből az épület felépítve és mellyel az befedve van, annak jelenlegi állapota, használata stb.

Az üzleti épületekben foganatosított beépítkezésekről és felállított gépekről a vízszintes és függőleges átmetszetek rajza kívántatik.

Abban az esetben, ha egy épületben több egy célra szánt s a szerkesztésre nézve egymástól csak lényegtelenül eltérő beépítkezés vagy gép van felállítva, elég ha egy gépnek rajza adatik.

A térképek szintén külön csomagban és ha szükséges, úgy tokban is, a törzskönyvvel megegyezően megszámozva s tartalomjegyzékkel felszerelve őrizendők.

16. §.

A törzskönyv minden naptári év végén — amennyiben ez a jelen utasítás 13. §-nak második bekezdése értelmében esetről-esetre meg nem történt volna — múlhatatlanul lezárandó.

A lezárás úgy történjék, hogy a tárgyévben bejegyzett gyarapodások hozzáadatoknak, a zapadások pedig (a piros tintával írott tételek) levonatnak; de a zárlat után az évszám kitüntetésével a következő évi változások külön növekedési, vagy apadási lapok nyitása nélkül egyszerűen tovább folytatandók.

17. §.

A törzskönyv és leltár vezetésével számvevőségek bízhatnak meg és minden igazgató hatóság vagy hivatalnál, a 9. §. szerint annyi törzskönyv vezetendő, ahány a község és külön elszámolás tárgyát képező jószágtest, birtok, telep, bánya, kohó, hengernemű stb., amelyben ügykörükbe eső, külön számadók által kezelt ingatlanok vannak. Az ezen törzskönyvek szerkesztéséhez és felszereléséhez szükséges adatokat, valamint az ezekben később beállható változásokat az igazgató hatóságok és hivatalok beszerezni és a mellékük rendelt számvevőséghez átadni, illetőleg azokkal közölni tartoznak. Miután az így készült részletes törzskönyv az ingatlan birtoknak egyes elemeit kimutatja ugyan, de az ugyanegy számadáshoz tartozó rokon természetű birtoktárgyakra nézve számadási ágazonként megfelelő átnézetet nem nyújt, ugyanazért, hogy a számadók által külön kezelt birtoktestek, vagy üzleti ágak végeredményeit igazgatóhatóságok szerint is egy főkimutatásban összefoglalni s ezzel a kincstári birtok egész terjedelmét rokon természetű csoportokban hivatalok szerint könnyebb áttekintés végett kimutatni lehessen, szükséges, hogy az egész számadási ágra a részletes törzskönyvhöz hasondló rovat-be rendezésével az év végével egy sommázat készíttessék s abba a községenként, birtoktestenként, illetőleg hivatalonként kimutatott ingatlan birtokok alkatrészeinek sommázata, azaz: végeredménye felvéttessék, hogy egy-egy igazgató hatóság vagy hivatal kezelésére bízott összes állambirtok összértékére nézve statisztikai, vagy kormányzati célokból használható áttekintés nyerhető legyen.

Például:

I. A sótermelésnél:

- a) Akna-Szlatina üzemvezetőség
- b) Akna-Sugatag sóbányáival
- c) Rónaszék sóbányahivatal stb.

Összesen

II. A fém- és opálbányászatnál:

- a) Veresvizi bányahivatal
- b) Kereszthegyi bányahivatal
- c) Kapniki bányahivatal stb.

Összesen.

Erre a sommázatra feltétlen szükség van, mert a részletes törzskönyvből összeállítandó ingatlan vagyonleltár végeredményének helyessége csakis ennek alapján alapítható meg.

Ehez a sommázathoz is a részletes törzskönyvi nyomtatvány használandó.

18. §.

A törzskönyvek és azok sommázatai egy példányban szerkesztendők.

A törzskönyvek helyes vezetéseért a számvevőség főnöke mindenkor az *illető hatóság vagy hivatal főnökével egyetemlegesen felelős* s ennél fogva az illető hatóság vagy hivatal mellé rendelt számvevőséggel az ingatlanokban beálló változások az erre vonatkozó tárgyalások végleges befejezése után, esetről-esetre pontosan és legkésőbb 8 nap alatt közlendők.

A kincstári kezelésben lévő alapokat illető ingatlanokról a törzskönyv hasonló módon vezetendő.

HARMADIK FEJEZET.

Az ingatlan állami vagyon leltára.

19. §.

Tekintve, hogy az állam ingatlan vagyona amellet, hogy törzskönyvileg nyilvántartandó, egyszersmind leltári elszámolás tárgya is, a törzskönyvön kívül az állam ingatlan vagyonáról a *B. minta* szerint elszámolási ágazatonként leltár vezetendő, melybe ép úgy, mint a törzskönyvbe, az előforduló változások legott bevezetendők.

Ez a leltár a részletes törzskönyvnek sommás kivonatát képezi s arra a célra szolgál, hogy abból az állami ingatlan vagyon értéke az évenként szerkesztendő és az illető ágazatra vonatkozó pénzkezelési kimutatáshoz csatolandó leltári kimutatásban egy összegben kimutatható legyen.

A hasznos jogokról elkülönített leltár vezetendő és ezeknek értéke a pénzkezelési kimutatáshoz csatolandó leltári kimutatásban is külön föltüntetendő.

20. §.

Az ingatlan leltár első hasábjára a folyó tételszámok felvételére, a második hasábjára pedig az ingatlan törzskönyv megfelelő lap és tételeinek bejegyzésére szolgál.

A tárgyhasábjában az ingatlanok megnevezése és rövid körülírása történik, kivonatolva az ingatlan törzskönyvből.

Az 5-ik hasábjára az előző év végével mutatkozó érték jegyzendő.

21. §.

A 6-ik hasábjára a kezdőleges érték helyesbítéseként számba veendő:

a) az előző években történt téves bejegyzések. Ide tartoznak a lekötött, s annak idején leltárilag számba vett hitelekkel fel nem használt s ezért apadásba hozandó összegek.

b) Más számadási ágazatoknak, hatóságoknak, hivataloknak, intézeteknek stb. ártérítés nélkül átengedett, vagy ilyenektől ártérítés nélkül átvett ingatlan vagyontárgyak.

c) Új becslések folytán szükséges értékelések, vagy leszállítások.

A b) alatt említett vagyontárgyaknál különös figyelem fordítandó arra, hogy azokat az átadó és átvevő hatóság egyidejűleg ugyanazon év kezelésében vegye megfelelően számba.

22. §.

Ingatlanoknak értékmegtérítés nélkül más hivatal, vagy számadási ág kezelésébe való átadása alkalmával az átvevő hivatal az átadási jegyzőkönyv alapján az ingatlan értékét a leltárba kezdőleges értékálladékként szaporodásaként felveszi és erről a vonatkozó adatok közlése mellett az átadó hivatalt azonnal értesíti. (*C. minta.*)

Az átadó hivatal ezen értesítés a alapján a szóban levő ingatlan leltári értékét saját leltárában a kezdőleges értékálladékból leírja és a leírási bizonylatot (*D. minta*) a vonatkozó adatok közlése mellett az átvevő hivatalhoz legkésőbb nyolc nap alatt viszaküldi.

A szóban levő értesítések és bizonylatok az ingatlan vagyon leltári kimutatásához csatolandók és az illetékes számvevőség útján az évi pénzkezelési kimutatásokkal egyidejűleg a m. kir. állami számvevőszékhez juttatandók.

Ugyanez az eljárás követendő akkor is, ha valamely ingatlan egy- és ugyanazon hivatal kezelése alatt álló számadási ágazatok egyikéből a másikba vitetik át.

Oly esetekben, amidőn az ingatlan eladása, vagy más hivatal, illetőleg számadási ág kezelésébe való átadása alkalmával, vagy bármely más okból kitűnik, hogy annak értéke a leltárba felvéve nem volt, ez érték a kezdőleges értékálladék szaporodásaként (a 6-ik hasábjában) pótlólag azonnal felveendő a leltárba és az eladás, vagy

átadás után értékfogyatkozásként (a 10-ik hasábjában) szabály szerint leírandó.

Más hivatalnak történő átadás esetében az átvevő hivatalnak mindenkor a törzskönyvi kivonat is átadandó.

Amennyiben az ingatlan birtokkal együtt ingó leltári tárgyak is átadatnak, ez esetben azoknak értéke az ingó leltárban szintén leírandó, illetőleg apadásba hozandó.

23. §.

A 8-ik hasáb az év folyamán, vétel vagy új építkezés, esetleg ajándékozás, vagy ehhez hasonló körülmény folytán előálló szaporodás felvételére szolgál.

A vétel folytán előálló szaporodásnál a leltár észrevétel hasábjában megjelölendő, hogy a beszerzési ár a zárszámadás melyik rovata alatt és melyik összegben foglaltatik.

Érték szaporodásként csak azok az építkezési költségek veendők fel, amelyek az ingatlanbirtok terjedelmére, állagára és nagyságára is kihatással bírnak.

A fenntartási, vagy karbantartási, továbbá a kisebb javítási és átalakítási költségek, valamint az ingatlanok termőképeségének és jövedelmezőségének előmozdítására és biztosítására fordított költségek értékszaporodásként számba még akkor sem veendők, ha az e célra szolgáló hitel esetleg a „Beruházások” alosztályán volt engedélyezve.

24. §.

A 10-ik hasáb az év folyamán az ingatlan eladása folytán beálló változás felvételére szolgál.

Az eladási ár elszámolására vonatkozó adatok a leltár észrevétel hasábjában megjelölendők.

Továbbá itt veendő még fel az elemi csapások (pl. tűzvész, árvíz, földrengés stb.) folytán elpusztult vagy a többé nem használható és leírni rendelt épületek és berendezések értéke.

25. §.

Ingatlanok eladása esetén az illetékes számvevőség az eladási ár előírásáról az ingatlant nyilvántartó hivatal az ingatlan tüzetes megjelölése mellett legott értesíteni köteles.

Ez értesítés alapján (E. minta) az illető hivatal az ingatlan leltári értékét a leltárból azonnal törli és a leírási bizonylatot (F. minta) a vonatkozó adatok közlése mellett a számvevőségnek visszaküldi.

Az említett értesítések a hivatalok által az ingatlan vagyron leltári kimutatásához, a leltári bizonylatok ellenben a számvevőség által ama számadási ág évi pénzkezelési kimutatásához csatolandók, melyben az ingatlan eladási ára elszámolást nyert.

26. §.

Az ingatlan leltári értéke az állami zárszámadásba felveendő lévén, a kezelő hivatalok illetőleg a mellékük rendelt számvevőségek különös gondját képezze, hogy a leltárban és a törzskönyvben előfordult minden változás pontosan keresztül vezetessék; miért is az előfordult változások esetről-esetre, legkésőbb azonban a kezelési évet követő negyed közepéig a számvevőségnek beküldessenek.

Az ingatlanokat terhelő kölcsönök, a vonatkozó törlesztési tervekben foglalt adatok alapján szintén kimutatandók.

27. §.

Az állam különféle céljaira használt épületek, vagy egyéb ingatlanok fenntartási költsége, továbbá a kisebb javítási és átalakítási költségek leltári értékszaporodásként nem jöven számba, értékcsökkenés címén %/o-os leírásnak nincs helye, hanem a 11. §. értelmében, úgy az adókulcs alapján való számítás, valamint a szabad becslés is, tekintettel arra, hogy az ingatlanok álladékaiban előforduló mindennemű változás már évközben leltárilag pontosan keresztül vezetendő és ennek folytán az évenként beruházott összegek is a leltárban pontosan kitüntetteknek, s mert a meglevő ingatlanok értéke rövid időközökben nem is eshetik oly mérvű változás alá, hogy azt a nem ritkán tetemes költséggel egybekötött rövidebb időközökben ismétlődő megbecslés útján újból megállapítani kellene, a legelső értékmegállapítás és becslés az 1905. évben, azontúl pedig minden 5-tel végződő, tehát minden tizedik évben eszközlendő, illetőleg megújítandó és az ezen belül különböző okoknál fogva előfordulható változások, a minden tizedik évben megújítandó becslés eredményéhez képest a 21. §-ban foglaltak értelmében az állam ingatlan leltárában még pedig a kezdőleges érték helyesbítésére szánt hasábjában szaporodásba, vagy fogyatkozásba lesznek hozandók.

Budapesten, 1902. évi július.

M. kir. pénzügyministerium.

A. minta a 9. §-hoz.

Törzskönyv

az ingatlan állami vagyonról.

Kerület: _____

Hivatal: _____

Község: _____

Folyószám	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19							
	Részletes leírás Térkép — Rajz Egyéb okmányok darabszáma			Az ingatlan tárgya	Házszám	Tudékkönyvi szám	Helyrajzi szám	Kataszteri szám	Az épület				Udvar	Kert	Lakóház	Üzleti épület	Egyéb célokra szánt épület	Az épület							
									földszintes	emeletes	hossza	szélessége						szoba	előszoba	folyosó	fürdőszoba	kamara	konyha	bolt	műhely
1	1	4	.	Az újonnan épült pénztárnoki lak mellékhelyiségeivel együtt..	32	5 395	.	1	.	25	8	250	600	1	.	.	4	1	.	.	1	1	.	.	
2	1	2	.	„Róna“ dűlőben kaszáló..	.	5 450	2534	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
3	1	8	.	Fűrészgyár a telekkel együtt.	44	5 600	3975	1	1	200	78	900	.	8	4	.	32	8	.	.	12	8	.	24	
				Az 1901 év végével együtt	.	.	.	.	2	1	.	.	1150	600	9	4	.	36	9	.	.	13	9	.	24
4	1	2	.	1902.	.	5 450	2534	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
				A második tétel alatt jelzett kaszáló a földművelésügyi minisztériumnak átengedte-tett	.	5 450	2534	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
				Marad	.	.	.	.	2	1	.	.	1150	600	9	4	.	36	9	.	.	13	9	.	24
5	1	2	.	A bányai villanygép	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
				Együtt	.	.	.	.	2	1	.	.	1150	600	9	4	.	36	9	.	.	13	9	.	24
6	1	8	.	A harmadik tétel alatt jelzet fűrészgyár és telek örök-áron eladatott Réti Pálnak	44	5 600	3975	1	1	200	78	900	.	8	4	.	32	8	.	.	12	8	.	24	
				Marad	.	.	.	.	1	.	.	.	250	600	1	.	.	4	1	.	.	1	1	.	.
7	1	.	.	A -i vasúti állomáson a pénzügy-őrség elhelyezésére szolgáló helyiségért a m. kir. állam-vasútnak fizetett hozzá-járulás	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4	1	1	.	1	1	.	.	
				stb. stb.	.	.	.	.	1	.	.	.	250	600	1	.	.	8	2	1	.	2	2	.	.
				Együtt az 1902. évben	.	.	.	.	1	.	.	.	250	600	1	.	.	8	2	1	.	2	2	.	.

részei									20		21		22												
									Becsértéke		Mi alapon történt a becslés, illetőleg az érték kimutatása		A földbirtok												
													termő								terméketlen		együtt		
pince	jégverem	istálló	fa-szin	kocsi-szin	padlás	raktár	árnyékszék	egyéb mellékhelyiség					szántóföldek	kertek	rétek	szőlők	legelők	nádasok							
									P	f	kat. hold □ öl		kat. hold □ öl		kat. hold □ öl		kat. hold □ öl		kat. hold □ öl		kat. hold □ öl		kat. hold □ öl		
1	.	1	1	.	.	.	2	.	16.000	.	Építési költség számla alapján	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Telekvételár a szerződés, a fűrészgyár pedig az építési költség számla alapján	.	.	.	4 575	.	.	.	.	.	.	320	4 895	.	
8	.	6	8	6	.	6	10	.	50.000	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
9	.	7	9	6	.	6	12	.	66.000	.		.	.	.	4 575	.	.	.	.	.	.	320	4 895	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.	.	4 575	.	.	.	.	.	.	320	4 895	.	
9	.	7	9	6	.	6	12	.	66.000	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
9	.	7	9	6	.	6	12	.	66.000	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
8	.	6	8	6	.	6	10	.	50.000	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
1	.	1	1	.	.	.	2	.	16.000	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	1	1	.	1	.	1	.	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
1	.	2	2	.	1	.	3	.	16.000	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

23		24		25		26		27		28		29		30		31		32	
A földbirtok								Tiszta jövedelem		Az ingatlan használati módja		Gépek, művek-berendezések							
taxás telkek		mívelési ága és minőségi osztálya		termelési képessége holdanként		becsértéke						darabszáma		munkaképessége		becsértéke		Együtt a becsérték	
				P	f	P	f	P	f	P	f					P	f		
kat. hold	☐	0																	
.	.	.	.	.	.	.	.	360	.	Tiszti természetbeni lak	.	.	.	.	.	.	.	16.000	.
.	.	I. oszt. kaszáló	.	.	1.350	.	22	50	.	Házilag kezeltetik	.	.	.	.	.	.	.	1.350	.
.	.	.	.	.	.	.	7.500	.	.	Bérbe van adva	3	200 lóerejű gőzgép	30.000	.	80.000	.	80.000	.	
.	.	.	.	.	1.350	.	7.882	50	.	.	3	.	30.000	.	97.350	.	97.350	.	
.	.	I. oszt. kaszáló	.	.	1.350	.	22	50	.	Házi kezelésben volt	.	.	.	.	.	.	1.350	.	
.	.	.	.	.	.	.	7.860	.	.	.	3	.	30.000	.	96.000	.	96.000	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	150 lóerejű	50.000	.	50.000	.	50.000	.	
.	.	.	.	.	.	.	7.860	.	.	.	4	.	80.000	.	146.000	.	146.000	.	
.	.	.	.	.	.	.	7.500	.	.	.	3	.	30.000	.	80.000	.	80.000	.	
.	.	.	.	.	.	.	360	.	.	.	1	.	50.000	.	66.000	.	66.000	.	
.	.	.	.	.	.	.	360	.	.	.	1	.	50.000	.	66.000	.	66.000	.	

33					34	35	36	37
Az ingatlanhoz fűződő					Mely ágazatot terheli az épületfentartási költség, adó stb. ?	Az ingatlan mely ágazat leltárában fordult elő ?	A vagyonteltár tételszáma	Jegyzet
jogok	terhek	hasznos jogok						
		megjelölése	értéke					
			P	f				
Faizási jog	Egy kereszttől vezetői ut	.	.	.	Sótermelés	Sótermelés	1	Ad 1/27 lakbér 514 P 30 f — 154 P 30 f (30%) = 360 P
dtto	.	.	.	.	dtto	dtto		Ad 2/26 22:50 × 60 = 1350 P
.	.	.	.	.	.	.		Ad 3/27 évi haszonbér 7500 P
Faizási jog	Uthasználat	.	.	.	.	.	2	
.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	Sótermelés	Sótermelés	3	Ad 5/32 beszerzési ár alapján
.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	4	
.	.	Pénzügyőrségi laktanya és szemléslak	26.50	.	Magyar államvasútak	Magyar államvasútak	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	

B. minta a 19.§-hoz.

Kerület: _____

Hivatal: _____

Kezelési ág: _____

Leltár

az ingatlan állami vagyonról

az 19 -ik évre

[illegible]

5		6		7		8		9		10		11		12
Érték az 19 év végén		Helyes bítés folytán szaporodás apadás		Helyes bített 19 évi érték		19 évi szaporo- dás		Együtt		19 évi fogyat- kozás		Érték az 19 év végén		Megjegyzés
P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	
97.350	.	.	.	97.350	.	.	.	97.350	.	.	.	97.350	.	Ad 2. leírási bi- zonylat (F. minta) Ad 4. Értesítés (C. minta.)
.	.	1.350	.	1.350	.	.	.	1.350	.	.	.	1.350	.	
.	.	.	.	.	.	50.000	.	50.000	.	.	.	50.000	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	80.000	.	80.000	.	
97.350	.	1.350	.	96.000	.	50.000	.	146.000	.	80.000	.	66.000	.	

C. minta a 22. §-hoz.

Ingotlanok átadása.

ÉRTESÍTÉS.

A pénzügyigazgatóság kerületében városban
(községben) telekjkvi szám helyrajzi szám alatt fekvő hold
.....-öl ingatlan (telek, ház) az 19.... évi hón
kelt átadási jegyzőkönyv szerint a hivatal kezeléséből alulírt
hivatal kezelésébe átvettem, annak P f leltári értéke a
tárca címére vonatkozó ingatlan vagyon leltárban szaporodásba vétetett.

M. kir.

.....19 évi hón.

(Ez az értesítés az illető leltári kimutatáshoz csatolandó.)

D. minta a 22. §-hoz.

Ingotlanok átadása.

LEIRÁSI BIZONYLAT.

A pénzügyigazgatóság kerületében városban
(községben) telekjkvi szám helyrajzi szám alatt fekvő hold
.....-öl ingatlan (telek, ház) az 19.... évi hón
kelt átadási jegyzőkönyv alapján a hivatal kezelésébe
átadván s ennekP f leltári értéke nevezett hivatal által a
..... tárca címére vonatkozó ingatlan vagyon leltárban
szaporodásba vétetvén, az atárca címére vonatkozó
itteni ingatlan vagyon leltárból leiratott.

M. kir.

.....19.... évi hó

(Ez a leirási bizonylat az illető leltári kimutatáshoz csatolandó.)

E. minta a 25. §-hoz.

Államjavak eladása.

190.. évi szám.

ÉRTESÍTÉS.

A kerületében városban
(községben) telekjki szám helyrajzi szám alatt fekvő
..... hold □-öl ingatlan (telek, ház), — mely az 19.. évi költség-
vetéshez mellékelte, s az államjavak eladásából előirányzott bevételekre vonatkozó
„Részletes kimutatás“ lap t. a. van felvéve,— a Nagy-
méltóságú ministerium által eladatván,
a P f eladási ár az államjavak eladására vonatkozó számlakönyv
.....lapján az 190.. évi kezelés javára előíratott.

A m. kir. földmivelésügyi minist. számvevőség központi csoportja.

Budapesten, 19.. évi hó n.

(Ez az értesítés az illető leltári kimutatáshoz csatolandó, a leltári bizonylat pedig beküldendő.)

F. minta a 25. §-hoz.

Államjavak eladása.

190.. évi szám.

LEÍRÁSI BIZONYLAT.

A kerületében városban
(községben) telekjki szám helyrajzi szám alatt fekvő
..... hold □-öl ingatlan (telek, ház), — mely az 19.. évi költség-
vetéshez mellékelte s az államjavak eladásából előirányzott bevételekre vonatkozó
„Részletes kimutatás“ lap t. a. van felvéve — eladván,
a P f eladási ár az államjavak eladására vonatkozó számlakönyv
.....lapján az 19.. év javára előíratván, annak P f leltári értéke
a tárcza címére vonatkozó ingatlan vagyon leltá-
rából leíratott.

M. kir. számvevősége.

.....19.... évi hón.

(Ez a leírási bizonylat az államjavak eladása című pénzkezelési kimutatáshoz csatolandó.)

III. FÜGGELÉK

a Cs—32. jelzésű utasításhoz.

Pénzintézeti Központtól igényelhető kölcsönök.

A Pénzintézeti Központ által nyújtandó tisztviselői kölcsönök felvételére, mértékére és engedélyezés módzataira az 1918. évi XXIII. t. c. és annak alapján kibocsátott törvényes rendelkezésekben foglalt intézkedések az irányadók.

Ezek szerint a kölcsönök kétfélék, és pedig:

- 1.) Rendes,
- 2.) kivételes kölcsönök.

Rendes kölcsönre 10 évi, méltánylást érdemlő esetekben már öt évi szolgálattal bíró, rangosztályba soroló havidíjasnak van igénye. E kölcsön engedélyezéséhez különös okra és annak igazolására szükség nincsen. Ennél a rendes kölcsönnél csak a havidíj egyszeres, vagy kétszeres összege jöhet számításba. A csendőrségi kor- és esetleges működési pótdíj, a családpótlék, tisztiszolgaválság, továbbá a lakáspénz a kölcsönösszeg meghatározásánál figyelembe nem jön.

Kivételes kölcsönök engedélyezésére a jogcímek a következők: családalapítás, leánygyermek kiházásítása, születés, haláleset, súlyosabb és költségesebb természetű betegségek, műtét, továbbá természeti csapás, végül öt, vagy ötnél több kiskorú gyermek eltartása.

Ezen okok valamelyikének fennállását megfelelően (okirati bizonyítékkal) kell igazolni és az ily bélyegmentes bizonyítványt a kérvényhez kell csatolni. Családalapítást anyakönyvi kihirdetéssel a születési és halálesetet anyakönyvi kivonattal, a betegséget, műtét végrehajtását, a kezelő orvos, kórház, vagy klinika által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni.

A kölcsönkérő, vagy valamelyik család-

tagjának betegsége ad jogcímet a kölcsönkérésre.

A kivételes kölcsönök összege legfeljebb 6 havi törzsfizetés (havidíj) összegéig terjedhet, azonban 2.000 pengőnél több nem lehet, még akkor sem, ha a 6 havi havidíj összege a kétezer pengőt meghaladná. Az ekként megszabott 6 havi törzssilletményen belül a kivételes kölcsön összegét a Pénzintézeti Központban működő bizottság, az igazolt indokok súlyossága, a folyamodó családi állapota és egyéb méltányossági körülmények figyelembevételével állapítja meg.

A kölcsön törlesztési időtartama az egy és két havi havidíjnak megfelelő kölcsönnél rendszerint 24 hónap, az ennél nagyobb összegű (kivételes) kölcsönnél általában 36 hónap. Kivételes kölcsönöknél méltánylást érdemlő esetben ennél hosszabb, legfeljebb azonban 48 havi törlesztést is engedélyezhet a bizottság.

A törlesztési időt a bizottság a folyamodó kérelme, életkora és egészségi állapotának és egyéb körülmények figyelembevételével állapítja meg, akként azonban, hogy a kölcsön a 65. életév eléréséig feltétlenül le-törlesztve legyen.

A kölcsön kamatát mindenkor a m. kir. pénzügyminiszter állapítja meg. A kamatból az 1918. évi XXII. t.-c. értelmében 1.5% a veszteségi tartalékalapra esik. Ez az alap fedezetül szolgál arra, hogy a kölcsönkérők elhalálozása esetén a még fennálló kölcsönhátralék az intézet által leírható legyen. A törlesztetlen hátralékot tehát sem a hagyatékkal, sem a hátrahagyottakkal szemben érvényesíteni nem lehet. A kamat a kötelezvényben és előjegyzési megkeresésében megjelölt törlesztő-részletekben bennfoglaltatik.

A Pénzintézeti Központ által nyújtható kölcsönt a csendőrségnél csak rangosztályba soroló havidíjasok kaphatnak. A kölcsön

engedélyezéséhez a Pénzügyintézet Központjánál (Budapest, VI., Dalszínház-utca 1.) megfelelő nyomtatvány áll rendelkezésre. A kölcsönkérvény első és második lapoldalát a kölcsönkérő tartozik kiállítani. A kölcsönkérvény 9. pontja alatt felvett „fegyelmi eljárás” kitétel alatt a bünvádi és becsületügyi eljárást is kell érteni. A harmadik oldalon lévő első záradékot a kölcsönkérőnek arra illetékes (osztály-, kerületi- vagy ezekkel egyenlő) parancsnoka írja alá és hivatalos pecsétjével látja el. Ezeknek a parancsnokoknak kérvényeit pedig azok közvetlen előjárója írja alá és látja el hivatalos pecsétjével.

A „számfejtőhivatal” záradékát a folyamodó illetményeit számfejtő gazdasági hivatal főnöke írja alá. Ezt a záradékot szintén hivatalos pecséttel kell ellátni. Záradékolás után a kérvényt közvetlenül a Pénzügyintézet Központjának kell megküldeni.

A kölcsön kiutalásának egyik előfeltétele, hogy a törlesztő részletek az adós illetményeire *első helyre* kerüljenek és hogy a kölcsön törlesztő részleteinek levonását semmiféle korábbi előjegyzés ne akadályozza. A gazdasági hivatalok mindazokat az előjegyzésben álló tartozásokat kötelesek a záradékban felsorolni, melyek a törlesztő részlet első helyi előjegyzésének és havi levonásának útjában állanak. (Köztartozások, szolgálati viszonyból származó tartozások, letiltások.)

Az illetményeket az időszerint terhelő azok a tartozások, amelyek a Pénzügyintézet Központ megítélése szerint és folyamodó kifejezett kérelmére a kölcsönből teljes összegükkel levonandók lesznek, a záradék e célra szolgáló helyén pontosan (hitelező neve, lakása és követelésének fennálló összege) felsorolandó, hogy a Pénzügyintézet Központjának módjában legyen ezeket az összegeket a kölcsönből való levonás után az illető hitelezőnek kiutalni. Szorosan vett magánhitelezők a záradékban nem szerepelhetnek, minthogy azok részére a rangosztályba soroló havidíjasok illetményei bírósággal le nem tilthatók.

Feltétlenül fel kell venni a záradékba a közigazgatási és bírósági intézkedéssel előjegyzett tartozásokat, vagyis az előjegyzésben álló kincstár iránti tartozásokat, letiltásokat. Visszahagyásokat a záradékba nem kell felvenni.

Azok részére, akiknek az előbbi pontban felsorolt közigazgatási, vagy bírósági intézkedésen alapuló előjegyzésük van, a Pénzügyintézet Központ csak akkor folyósít kölcsönt, ha ezek az előjegyzett tartozások

a kölcsönből kiegyenlíthetők, vagy ha a törlesztő részletek első helyi előjegyzése elsőbbségi nyilatkozattal biztosítva van.

A kérvény hátlapján lévő hatósági orvosi bizonyítványt városi, községi tiszti orvos helyett, honvéd vezetőorvos (kerületi vezetőorvos, honvéd helyőrségi kórházi orvos) is kiállíthatja. Az orvosi bizonyítványt hivatalos bélyegzővel is el kell látni. Az orvosi vizsgálatról szóló záradékot a kérvényben levő borítéklappal le kell ragasztani, különben az orvosi bizonyítvány tárgyalási alapul el nem fogadható.

A kölcsön megszavazásáról az intézet kérelmezőnek külön értesítést nem küld, hanem az engedélyezésről az illetékes gazdasági hivatalt „Megkeresés”-sel, az adóst pedig a „Kötelezvény” megküldésével értesíti.

A kötelezvényt az adós, a kérvényt záradékoló parancsnok, vagy helyettesének, azonkívül egy tanúnak előttemezése és hivatalos pecsét alkalmazásával írja alá és a Pénzügyintézet Központjának visszaküldi. Ha a kötelezvény és a gazdasági hivatal előjegyzési „Válaszlapja” az intézethez visszaérkezik, a Pénzügyintézet Központ a kölcsönt postatakarék útján folyósítja. A kiutalt kölcsön a Pénzügyintézet Központ Közzolgálati Alkalmazottak és Nyugdíjasok Kölcsönosztályánál a hivatalos órák alatt személyesen is felvehető. A személyes felvételhez arcképes igazolvány, vagy más személyazonossági okmány bemutatására van szükség.

Az 1918. évi XXII. t.-c. végrehajtása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter úr az 1920. évi 4.093 és 3.794/P. M. számú rendeleteket adta ki (megjelentek az 1920. évi 203. számú Budapesti Közlönyben), amelyek rangosztályba soroló havidíjasok kölcsöneinek lebonyolításánál is érvényben vannak. A megszavazott kölcsönök kiutalásával és törlesztő részleteinek visszafizetésével kapcsolatban a gazdasági hivatalok bekezdésben hivatkozott rendeletek határozványai értelmében kötelesek a Pénzügyintézet Központ megkereséseinek eleget tenni és az abban körülírt kölcsönt és annak havi részleteit a Pénzügyintézet Központ javára, az adós illetményeire feljegyezni és a megjelölt számú hónapon át levonni.

A gazdasági hivatal a megkeresés bírálataba nem bocsátkozhatik és azt teljesíteni köteles, de köteles a törvény, vagy más frott jogszabályon alapuló esetleges észrevételeit a válaszlapon közölni. Az adós áthelyezéséről, illetményeinek esetleges beszüntetéséről, az adósnak a tényleges szolgálatból való eltávolításáról, nyugdíjazásáról és esetleges elhalálozásáról a Pénzügyintézet Központot érte-

síteni köteles. Az elhalálozást halotti anyakönyvi kivonat, vagy hitelesített másolatának megküldésével kell a Pénzügyintézeti Központtal közölni.

Az adós áthelyezése esetén a kölcsön hátralékos törlesztő részleteit feltüntető letiltások könyvének kivonatához a Pénzügyintézeti Központnak az előjegyzésre vonatkozó megkeresését is mellékelni kell.

A Pénzügyintézeti Központ megkereséseit hivatalos megkeresésnek kell tekinteni, azoknak haladéktalanul pontosan eleget kell tenni és azokat soronkívül kell elintézni.

Ha a kölcsön — törlesztése közben — kiegyenlítést nyer, akkor azt a Pénzügyintézeti Központ törli. A kölcsön lejáratáról azonban külön értesítést nem küld, minthogy az előjegyzés mindig kifejezett határidőre szól, s ennek lejártával hatálya önként megszűnik. A kiállított kötelezvényt az intézet a kölcsön teljes letörlesztése után a kölcsönvevőnek visszaküldi.

A kölcsönösszeget a letiltások könyvében kell nyilvántartani és a részleteket fizetési jegyzékben kell levonásba hozni.

A levont törlesztő részleteket — a késedelmes átutalásból származó kamatvesztés elkerülése érdekében — olyan időben kell a Pénzügyintézeti Központ postatakarék-pénztári számlája javára átutalni, hogy azok felett az Intézet legkésőbb az esedékességi hónap 3.-ig rendelkezessék. A levont részleteket a gazdaság-közigazgatási

hivatal clearing átutalással bocsátja a Pénzügyintézeti Központ rendelkezésére. Az átutalási értesítésben az átutalás célját röviden kell megjelölni.

A gazdasági hivatalok pénztári naplójukban a havonként keresztül vezetett törlesztő részletek összegének kiadási tételét kimutatással okmányolják, amelyiknek egy érvényesítési záradékkal el nem látott másodpéldányát minden hó 1-én a tárgyhónapról a gazdaság-közigazgatási hivatalnak felterjesztik.

A Pénzügyintézeti Központ takarékosági okokból az összes tisztviselői kölcsönökről a törlesztő részleteknek $\frac{1}{4}$ évenként való könyvelését vezette be, de természetesen úgy, hogy a levont havi törlesztő részleteknek megfelelő összegek továbbra is havonként utalandók át a Pénzügyintézeti Központ-hoz. Ezért a gazdaság-közigazgatási hivatal az alárendelt gazdasági hivataloktól havonta beérkezett kimutatás érvényesítés nélküli példányát felülvizsgálja, szükség esetén helyesbíti és ezeknek adatait naptári negyedévenként kimutatásban — az adósoknak betűrend szerinti sorrendjében — összesíti, s annak egy példányát a Pénzügyintézeti Központ-hoz megküldi olyan időben, hogy az a naptári negyedév harmadik hónapjának, vagyis március, június, szeptember és december 10-ig beérkezzék. (1938. évi május hó 17-én kelt 3556/Res. VI.—b. 1937 számú belügyminiszteri rendelet.)

a pénzüntézeti kölcsön tartozásokról és azok törlesztésére befolyt összegekről 19 évihóra.

99

Kimutatás

az alábbi adósok illetményéből az 19... I. negyedében levont kölcsön tőketörlesztési részletről, amelyek havonként a Pénzügyi Központ 36.800. sz. postatakarékpénztári számlája javára átutaltattak.

[illegible]

....., 19.... március 7.-én.

Átutaltatott a Pénzüntézeti Központnak
postatakarékpénztári csekk útján.

C. H.

19... 19... 19...
XII. 26. I. 25. II. 23.

gazdászat-közigazgatási hiv. főnök